

IV. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA, ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Warunki mieszkaniowe i budownictwo mieszkaniowe

Warunki mieszkaniowe określone stopniem zaspokojenia potrzeb poprzez ilość mieszkań w odniesieniu do ilości mieszkańców, zagęszczeniem mieszkań i izb mieszkalnych, ilością pomieszczeń przypadających na mieszkanie na terenie gminy, określa się jako średnie.

Według danych Urzędu Statystycznego w Łodzi, w cytowanych już publikacjach, zasoby mieszkaniowe w gminie przedstawiały się w 2005 i 2006 roku następująco:

Rok	Mieszkania [sztuk]	Izby [sztuk]	Pow. użytkowa mieszkań [tys. m ²]	Przeciętna				
				Liczba izb w mieszkanii	Liczba osób na		Powierzchnia użytkowa [m ²]	
					Mieszkanie	1 izbę	1 mieszkania	na osobę
2005	763	2583	51	3,39	2,76	0,82	67,2	24,3
2006	763	2583	51,3	3,39	2,73	0,81	67,2	24,6

Analizując budownictwo mieszkaniowe na terenie gminy Dąbrowice, należy stwierdzić, że we wszystkich miejscowościach dominuje zabudowa parterowa. Spośród 681 budynków mieszkalnych (dane z 2003 r.), tylko 105 stanowią budynki piętrowe jednokondygnacyjne; z tej liczby 94 to budynki mieszkalne, a 11 to budynki użyteczności publicznej (remiza strażacka, budynki szkolne, ratusz, bank, budynek administracyjny GS i dawnego SKR, Ośrodek Zdrowia).

Większość budynków jednokondygnacyjnych (54) znajduje się w miejscowości gminnej, w Dąbrowicach, która pełni funkcję ośrodka usług ponadpodstawowych, 22 – to budynki w Babach, a po jednym do kilku w; Zgorzu, Augustopolu, Liliopolu i Ostrówkach.

W gminie przeważa budownictwo mieszkaniowe o konstrukcji murowanej (637 budynków), resztę stanowią budynki o konstrukcji drewnianej (44).

Od zakończenia II wojny światowej, do chwili obecnej realizowane jest w gminie wyłącznie budownictwo mieszkaniowe prywatne. W ostatnich latach 1991-2002 wybudowano 28 budynków. Z obiektów państwowych wybudowano Szkołę Podstawową w Babach -1954 r.. Szkołę Podstawową w Ostrówkach – 1961r, szkołę „Pomnik Tysiąclecia Państwa Polskiego” w Dąbrowicach.- 1962 r (w 1996r. oddano do użytku dobudowane skrzydło od strony wschodniej), budynek Banku Spółdzielczego (starszy w 1966r. i nowy w 1991r.), remizy strażackie w Ostrówkach i Augustopolu, budynki masarni i piekarni GS, warsztaty naprawcze SKR wraz z budynkiem administracyjnym i mieszkalnym. Budynki wybudowane po II wojnie światowej w wyposażone są w podstawowe urządzenia sanitarne.

Powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę wynosi przeciętnie w gminie (około 15 m²). Największą powierzchnię użytkową mieszkań posiadają miejscowości: Iwiny, Żakowiec, Baby, Ostrówki (od 15-20 m²), najmniejszą Dąbrowice (poniżej 15 m²). Przyczyną tego zjawiska w miejscowości gminnej, jest mała liczba wybudowanych, dużych, przestronnych domów. Powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 mieszkańca wynosi średnio w gminie ponad 50 m². Największym wskaźnikami odznaczają się miejscowości Baby i Ostrówki. W miejscowościach tych powstało w ostatnim okresie wiele nowych i funkcjonalnych budynków mieszkalnych. Najniższy wskaźnik posiadają Dąbrowice (przyczyna j.w.)

Pod koniec lat 60-ych rozpoczęto w Dąbrowicach budowę wodociągu wiejskiego, zaś w latach 1987 – 1992 wodociągu grupowego w miejscowości Baby Nowe, który stanowi ujęcie wody dla mieszkańców Bab Nowych i Starych oraz Zgórza.

Obecnie cała gmina jest zwodociągowana. Podłączenie gospodarstw domowych do sieci wodociągowych, wpłynęło na wyposażenie mieszkań w podstawowe urządzenia sanitarne. Znaczna część gospodarstw wyposażona jest w instalacje centralnego ogrzewania oraz korzysta z gazownictwa bezprzewodowego.

Edukacja

Poziom warunków życia zależy także od dostępności do jednostek wychowawczych i możliwości edukacji na poziomie ponadpodstawowym.

Jedyną placówką oświatową w gminie jest Zespół Szkół w Dąbrowicach ul. Kłódawska 1, który utworzony został w dniu 01.09. 2004r. i obejmuje (dane – 30.09.2007 r.):

- Przedszkole,
- Szkołę Podstawową,
- Gimnazjum.

W Zespole Szkół zatrudnionych jest ogółem 26 pracowników dydaktycznych (nauczycieli) oraz pracownicy zaplecza administracyjno – technicznego.

W roku szkolnym 2005/2006 edukację we wszystkich placówkach na terenie gminy rozpoczęło ogółem 296 dzieci.

Liczba dzieci uczęszczających do placówek w Zespole Szkół w innych latach szkolnych utrzymuje się na podobnym poziomie.

Gminne Przedszkole

1 września 1996r. oddano do użytku Gminne Przedszkole, które swoją siedzibę ma w Zespole Szkół w Dąbrowicach.

Przedszkole zajmuje 2 duże sale zajęć, duży hol i nowocześnie urządzone sanitariaty. W wysokich piwnicach uruchomiono nowoczesny ciąg żywieniowy ze stołówką, z którego korzystają dzieci ze szkoły i przedszkola.

Wyposażenie placówki w pomoce naukowe i inny sprzęt ocenia się jako bardzo dobre.

Z dniem 1 stycznia 1992 roku opiekę nad przedszkolem przejął samorząd gminny sprawuje nad nim do dziś wszechstronną opiekę. Duża pomoc finansowa na zakup różnych pomocy naukowych oraz gier pochodzi też ze składek rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola.

Przedszkole przygotowane jest na przyjęcie 50-ciu dzieci, nie jest w pełni wykorzystywane, gdyż uczęszcza do niego tylko 27 dzieci.

Do 1999 r. Przedszkole w Dąbrowicach posiadało oddział zamiejscowy, w dawnej Szkole Podstawowej w Babach, do którego uczęszczało 10 dzieci – teraz zlikwidowany. Po jego likwidacji dzieci przedszkolne dowożone są do Dąbrowic.

Przedszkole realizuje program w zakresie podstaw programowych z elementami innowacyjnymi.

Szkoła Podstawowa w Dąbrowicach

Szkołę oddano do użytku w dniu 13 stycznia 1962r., jako „Pomnik 1000-lecia”, była to 3 takiego typu szkoła oddana do użytku w powiecie kutnowskim.

W tym dniu zapis w kronice szkoły brzmiał: „Dzień oddania do użytku nowej szkoły stał się pamiętym dniem dla osady Dąbrowice i pobliskich okolic. Dzieci otrzymały szkołę – pałac, wybudowaną kosztem ponad 4 milionów złotych, wyposażoną w nowe meble, urozmaicone zestawy nowoczesnych pomocy naukowych. Szkoła otrzymała patrona i odtąd zaczęła nosić miano Szkoły Podstawowej im. Marcelego Nowotki”.

Obecnie Szkoła Podstawowe posiada 9 pomieszczeń szkolnych, dla 174 uczniów, zgrupowanych w 7 oddziałach.

Kadra nauczycielska jest wysoko wykwalifikowana, aktywna i twórcza.

Szkoła stanowi centrum kultury gminnej. Organizowanych jest wiele uroczystości i ciekawych imprez związanych z rocznicami i świętami państwowymi. Szkoła włącza się w nurt życia społecznego i współpracuje z lokalnym samorządem, wójtem gminy, kołem gospodyń wiejskich, Ochotniczą Strażą Pożarną, Bankiem Spółdzielczym, Ośrodkiem Zdrowia, właścicielami firm sklepów oraz z rodzicami.

Przy szkole działają m.in.:

- Gimnazjalny Zespół Pieśni i Tańca „Dąbrowice”,
- Międzyszkolny Kabaret „Śruba” z Dąbrowic;
- Międzyszkolny Klub Sportowy „Mieszko”.

Losy wiejskich, małych szkół były jednak smutne i w zasadzie podobne, podlegały one procesowi stopniowej likwidacji.

Główna przyczyna to niż demograficzny i zmniejszająca się z roku na rok liczba dzieci podejmujących naukę.

Na terenie gminy Dąbrowice likwidacji uległy następujące placówki oświatowe;

Szkoła Podstawowa w Augustopolu – zamknięta w 1980r;

Szkoła Podstawowa w Babach – zamknięta w 1992r;

Szkoła Podstawowa w Ostrówkach – zamknięta w 1995r.

Zasadnicza Szkoła Rolnicza w Dąbrowicach (główna przyczyna to, że absolwenci Szkoły Podstawowej w Dąbrowicach wybierali szkoły zawodowe i średnie (inne niż rolnicze) zwłaszcza w Kutnie.

Gimnazjum w Dąbrowicach

Gimnazjum w Dąbrowicach rozpoczęło swoją działalność dnia 1 września 1999 r. Gimnazjum znajduje się w budynku Szkoły Podstawowej i Gminnego Przedszkola. Posiada 6 pomieszczeń, wspólnie użytkuje ze szkołą podstawową salę gimnastyczną, boisko szkolne, pracownię komputerową, bibliotekę i świetlicę. Do gimnazjum uczęszcza średnio 80- 90 uczniów, zgrupowanych w 4 oddziałach.

Środowisko rodzinne uczniów stanowią w większości ludzie związani z rolnictwem, nieliczne tylko osoby pracują w innych działach gospodarki. Spory odsetek stanowią osoby bezrobotne.

Kadra pedagogiczna jest dobrze wykwalifikowana i zaangażowana w pracę z młodzieżą, starająca się w miarę swoich możliwości o wszechstronny jej rozwój. Duży nacisk położony jest na indywidualne podejście do każdego ucznia. Uczniom słabszym, mającym kłopoty w nauce, szkoła dostosowuje swe wymagania edukacyjne do ich możliwości rozwojowych. W przypadkach trudniejszych, kieruje się ucznia na badania do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej i korzysta z pomocy poradni.

Uczniom zdolnym proponuje się uczestnictwo w różnych konkursach tematycznych i przedmiotowych na różnych szczeblach, a także udział w zajęciach pozalekcyjnych i imprezach sportowych.

Na terenie gminy Dąbrowice działa Ludowy Klub Sportowy.

Gminna Biblioteka Publiczna

1 maja 1948 r. dokonano oficjalnego otwarcia Biblioteki Gminnej.

Na terenie gminy Dąbrowice, w Miejscowości Dąbrowice znajduje się 1 biblioteka publiczna, posiadająca księgozbiór w ilości 15,1 tyś. woluminów. Zarejestrowanych czytelników jest 481 osób, na jednego czytelnika przypada około 20 wypożyczonych książek.

Czytelnikami są dzieci, młodzież i dorośli, którzy oprócz wypożyczania książek, mogą w czytelni korzystać też z prasy, radia i telewizji.

Przy bibliotece istnieje „Koło Miłośników Książki” zrzeszające około 30 uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum.

W bibliotece organizowane są różne konkursy czytelnicze, lekcje biblioteczne, wycieczki do innych bibliotek, zabawy z książką oraz rocznicowe wystawy.

Biblioteka finansowana jest przez Urząd Gminy w Dąbrowicach. Systematycznie, każdego roku, księgozbiór uzupełniany jest o nowości wydawnicze, a także wzbogacany o encyklopedie, słowniki, książki dla najmłodszych i lektury szkolne.

Od września uruchomiono w czytelni Biblioteki, świetlicę środowiskową, którą wyposażono w telewizor kolorowy, wideo, radiomagnetofon i gry telewizyjne.

Środki finansowe przeznaczone na wyposażenie techniczne są jednak nie wystarczające i nadal istnieją tutaj duże potrzeby na zakup nowoczesnych urządzeń technicznych i nowoczesnych pomocy naukowych.

Świetlica Środowiskowa

Od 2003 roku gmina posiada Świetlicę Środowiskową w Dąbrowicach, która jest jedyną dzienną placówką oświatową wspierającą rodziców w procesie wychowawczym dzieci i młodzieży. Oferta świetlicy skierowana jest dla dzieci i młodzieży z terenu gminy, a w szczególności dzieci pozbawionych opieki dorosłych w czasie wolnym od zajęć szkolnych, dzieci wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju i dzieci z zaburzeniami zachowania i mających trudności w nauce.

Klub Prasy i Książki „Ruch”

W celu intensywniejszego rozwoju życia kulturalno – oświatowego, w gminie Dąbrowice, w latach 60-tych powstały 3 Kluby Prasy i Książki „Ruch”, w Dąbrowicach, Babach i Augustopolu oraz w II połowie lat 80-tych Klub Rolnika w Ostrówkach.

Kluby Prasy i Książki „Ruch” były popularnie nazywane klubokawiarniami.

Działalność tych klubów była bogata i bardzo potrzebna.

W połowie lat 80-ych kluby te przestały istnieć. Przyczyn było kilka, ale najważniejsze z nich to kłopoty finansowe, brak środków na dalszą działalność a także malejąca frekwencja z powodu lepszego wyposażenia indywidualnych gospodarstw w sprzęt radiowo - telewizyjny, komputery oraz inne nowości techniczne.

Współcześnie należy intensywnie rozwijać na terenie gminy działalność kulturalną, tworzyć placówki skupiające młodzież w różnym wieku oraz osoby dorosłe i starsze. W celu integracji społeczności lokalnej, przeciwdziałaniu patologiom, wykluczeniom społecznym. Aby aktywizować lokalne społeczeństwo, do intensywniejszego poszukiwania pracy i chęci polepszeniu swych warunków materialnych oraz wzbogaceniu swego życia duchowego, należy tworzyć miejsca przestrzeni publicznej. W miejscach tych, mogłoby koncentrować się życie kulturalne, sportowe, towarzyskie i edukacyjne wsi. Powinno być miejsce, gdzie każdy mieszkaniec gminy zgłaszający się ze swymi problemami życiowymi, otrzyma tutaj odpowiednią pomoc.

Pocztą

Przekazy ustne i wiadomości z kroniki poczty podają, że Agencja Poczto-Telekomunikacyjna w Dąbrowicach założona została w 1926r. Placówka ta od momentu powstania do 1936r. mieściła się w XIX- wiecznym ratuszu, zajmowanym obecnie przez Urząd Gminy. W 1936 roku pocztę przeniesiono do budynku prywatnego.

W 1946r. rozpoczęła się tzw. mała telefonizacja Dąbrowic. 12 września 1946r. zainstalowano pierwszy aparat telefoniczny. W 1969 rozpoczęto prace

przygotowawcze do zainstalowania centrali automatycznej, do której w 1970r. podłączono wszystkich abonentów telefonicznych gminy.

W 1997r. zainstalowano nowoczesną centralę cyfrową, którą można rozbudowywać, zwiększając pojemność jej numerów.

Telefony posiadają wszystkie sołectwa, a najbardziej stelefonizowane są: Dąbrowice, Baby, Augustopol i Ostrówki.

W 1996r. przeprowadzono gruntowny remont Urzędu Pocztowego, na skutek czego warunki pracy i wyposażenie placówki uległy bardzo dużej poprawie.

Przygotowano 3 pomieszczenia; poczekalnię, salę operacyjną i pokój dla listonoszy.

Wnętrza są estetycznie urządzone, wyposażone w nowoczesny sprzęt i urządzenia niezbędne do wykonywania pracy.

Placówka posiada wodę bieżącą i ogrzewana jest za pomocą pieców akumulacyjnych.

Urząd pocztowy świadczy usługi o charakterze powszechnym, a także prowadzi sprzedaż towarów handlowych i czasopism.

Urząd Pocztowy w Dąbrowicach należy do bardzo ważnych i potrzebnych placówek na terenie gminy, świadczy coraz szerszy zakres usług, nie tylko dla lokalnej społeczności, ale także użytkownikom spoza gminy.

Bank Spółdzielczy

Bank Spółdzielczy w Dąbrowicach rozpoczął wielokierunkową działalność na terenie gminy 1 września 1950 r.

Obecnie Bank Spółdzielczy mieści się w budynku obszernym, funkcjonalnym i nowocześnie urządzonym.

Bank Spółdzielczy w Dąbrowicach jest spółdzielnią osób fizycznych, samodzielną i samofinansującą się. Z dniem 1 stycznia 1999 r. nastąpiło połączenie Banku Spółdzielczego w Dąbrowicach z Bankiem Spółdzielczym w Krośniewicach.

Bank świadczy usługi finansowe głównie swoim członkom, zamieszkującym i gospodarującym na terenie gmin: Dąbrowice, Ostrowy, Łanięta i Krośniewice.

Podstawową formą działalności Banku jest działalność kredytowa dla rolnictwa, a także działalność oszczędnościowo- rozliczeniowa.

Bank Spółdzielczy jest naturalnym partnerem samorządu lokalnego w realizacji jego przedsięwzięć gospodarczych.

Służba Zdrowia

Mieszkańcy Dąbrowic byli objęci opieką lekarską jeszcze przed 1939r., którą początkowo sprawował felczer.

W 1982r. oddano do użytku nowy funkcjonalny Gminny Ośrodek Zdrowia. W kwietniu 2000r.w związku z reformą służby zdrowia, nastąpiła zmiana nazwy Gminnego Ośrodka Zdrowia w Dąbrowicach na Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

Placówka ta obsługuje wszystkich mieszkańców gminy.

Jest średnio wyposażona w urządzenia i sprzęt, w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. Należy dokonać wymiany zużytego i przestarzałego sprzętu medycznego, na bardziej nowoczesny i bezpieczny dla pacjentów.

Najczęstszymi schorzeniami notowanymi na terenie gminy są: choroby układu krążenia, choroby zwyrodnieniowe układu ruchu, choroby układu oddechowego, infekcje. Zwiększoną liczbę zachorowań notuje się w okresie jesienno – zimowym.

Średnio dziennie zgłasza się do lekarza 30-40 pacjentów.

Na terenie gminy funkcjonuje też prywatny gabinet specjalistyczny - lekarz chorób wewnętrznych, czynny 3 razy w tygodniu.

Działalność stomatologiczna

Mieszkańcy Dąbrowic opieką stomatologiczną objęci byli jeszcze przed wybuchem II wojny światowej.

W 1982r. gabinet stomatologiczny przeniesiono do nowo wybudowanego Ośrodka Zdrowia. W związku z reformą służby zdrowia w roku 2000, nastąpiła zmiana nazwy gabinetu na Prywatny Gabinet Stomatologiczny w Dąbrowicach.

Gabinet ten zajmuje jedno funkcjonalne pomieszczenie o pow. 24 m². Jest bardzo dobrze wyposażony w urządzenia i nowoczesny sprzęt medyczny. Obejmuje swoją opieką wszystkich mieszkańców gminy.

Apteka

Apteka w Dąbrowicach istniała już przed II wojną światową.

W 1982 r. przeniesiono aptekę do nowego Ośrodka Zdrowia.

Jest to placówka funkcjonalna o powierzchni 220 m², dobrze wyposażona w sprzęt, urządzenia i środki farmaceutyczne. Zaopatruje w leki nie tylko mieszkańców gminy, ale także i ludność okolic sąsiednich. Dziennie obsługuje około 90 osób.

Przychodnia dla zwierząt

Pierwszy punkt weterynaryjny utworzono w Dąbrowicach w 1954 r.

Obecnie lecznica weterynaryjna nosi nazwę „Przychodnia dla zwierząt w Dąbrowicach Łagodziński i S-KA”.

Przychodnia czynna jest całą dobę. Posiada dobrze zaopatrzoną apteczkę we wszystkie niezbędne leki i narzędzia. Obecnie działalność opiera się głównie na zleceniach prywatnych, a także na zleceniach i corocznych zadaniach otrzymywanych od Państwowej Służby Weterynaryjnej dotyczących zwalczania zaraźliwych chorób zwierzęcych.

Na terenach wiejskich przychodnia weterynaryjna jest niezbędna i władze samorządowe powinny zrobić wszystko, aby ona istniała, była dobrze i nowocześnie wyposażona.

Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrowicach

Uchwycenie dokładnej, jednoznacznej daty powstania OSP w Dąbrowicach jest trudne, źródła historyczne nie są zgodne.

Już w 2 poł. XIX w. w Dąbrowicach istniała przy Ratuszu remiza. Była ona bardzo słabo wyposażona w sprzęt strażacki i nie dawała gwarancji sprawnego przeprowadzenia akcji gaśniczej.

Opierając się na relacjach i kronice, początki OSP w Dąbrowicach przypadają na rok 1906.

Obecnie Ochotnicza Straż Pożarna liczy 52 członków czynnych i honorowych (wspierających). W jej strukturze organizacyjnej nadal działa kilkusobowa Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza, skupiająca młodzież ze Szkoły Podstawowej.

OSP w Dąbrowicach posiada nowoczesny sprzęt pożarniczy oraz niezbędny sprzęt pomocniczy. Strażacy ochotnicy są to ludzie bardzo dzielni i zaangażowani w życie społeczne gminy, bardzo często są współorganizatorami różnych imprez o charakterze sportowym lub artystycznym. Dobrze układa się ich współpraca z samorządem lokalnym.

Ochotnicza Straż Pożarna w Augustopolu

Ochotnicza Straż Pożarna w Augustopolu powstała w 1949 r.

W 1959r. wybudowano w czynie społecznym i przy udziale instytucji państwowych, piękną remizę strażacką, w której obok działalności podstawowej, stanowiła też centrum życia kulturalnego lokalnego społeczeństwa.

Obecnie liczy 32 członków oraz kilku sympatyków.

Ochotnicza Straż Pożarna w Babach

Ochotnicza Straż Pożarna w Babach powstała w 1918r.

W jednostce tej na skutek wytrwałych, stałych ćwiczeń przeciwpożarowych, wzrastał ciągle poziom wyszkolenia bojowego, przybywało sprzętu pożarniczego oraz wzrastała efektywność walki z pożarami.

Obecnie Ochotnicza Straż Pożarna w Babach liczy 27 osób druhów czynnych, 14 osób członków popierających i 8 osób w drużynie młodzieżowej. Posiada remizę strażacką, samochód strażacki 'Żuk" i jest dobrze wyposażona w inny podstawowy sprzęt gaśniczy.

Ochotnicza Straż Pożarna w Ostrówkach

Ochotnicza Straż Pożarna w Ostrówkach powstała w marcu 1945 r.

Początki powstania straży były bardzo trudne, straż nie tylko nie posiadała własnej remizy, ale nawet sprzętu do walki z pożarami.

Panujący jednak zapał i ofiarność w całej drużynie oraz miejscowym społeczeństwie pokonał wszelkie trudności i pozwolił uzyskać znaczne osiągnięcia. Każdego roku Straż rozwija się i doskonali swoje umiejętności.

OSP fundusze na rozwój swojej działalności pozyskuje z organizowania działalności kulturalnej a także ze składek społeczeństwa.

W 1977r. przy OSP w Ostrówkach, powstała pierwsza w gminie drużyna młodzieżowa.

Obecnie OSP w Ostrówkach posiada nową remizę i najważniejszy sprzęt do gaszenia oraz dobrze wyszkoloną załogę. Załoga liczy 22 członków oraz 8- osobową drużynę młodzieżową.

Młynarstwo

Początki młynarstwa w Dąbrowicach sięgają bardzo dawnych czasów. Pierwsze wiadomości źródłowe pochodzą z XV w., stwierdzają istnienie miasta przed 1445r. i podają, że w mieście znajdował się młyn.

W latach powojennych mieszkańiec Dąbrowic postanowił wybudować młyn. Budowę jego ukończono w 1948r. Losy młyna i charakter jego działalności były różne.

W latach 60-tych i 70-tych, przemiały były wysokie i dochodziły do 10 ton na dobę. W kolejnych jednak latach obroty młyna sukcesywnie zmniejszały się i spadły w latach 90-tych do minimum, czyli do jednej tony na dobę.

Zjawisko to spowodowane jest zaopatrywaniem ludności w gotowe produkty (pieczywo, mąka, kasze).

Z usług młyna korzystają nie tylko mieszkańcy gminy Dąbrowice, ale także mieszkańcy gmin sąsiednich z uwagi na likwidację młynów w sąsiednich Miejscowościach.

Jeżeli sytuacja nie ulegnie zmianie na lepsze, ostatni młyn w Dąbrowicach, ulegnie likwidacji i jego bogate tradycje rodzinne nie będą już kultywowane, ze stratą dla przyszłych pokoleń.

Kolejka wąskotorowa

Wraz z likwidacją Dyrekcji Okręgowych Kolei w Krośniewicach; zamknięto też stację PKP w Dąbrowicach.

Ostatni kurs kolejki miał miejsce 30 kwietnia 1996r. Jeszcze na chwilę, w grudniu 2000r. reaktywowano działalność kolejki, ale tylko dla wycieczek, w celach turystycznych. Ostatecznie 12 sierpnia 2001r. zawieszono działalność kolejki.

Dziś kolejką opiekuje się gmina Krośniewice i Stowarzyszenie Kolejowych Przewozów Lokalnych w Kaliszu. Dnia 9 września 2002r. uruchomiono 10 par pociągów osobowych, które kursują na krótkich trasach. Pociągi służą do przewozu młodzieży szkolnej i ludzi do pracy.

Obecnie kolejka wąskotorowa pełni też rolę atrakcji turystycznej.

Zlewnia mleka

Początki działalności mleczarskiej na terenie gminy Dąbrowice sięgają roku 1932. W okresie międzywojennym wybudowano budynek zlewni w Dąbrowicach, który był przystosowany do ówczesnych potrzeb skupowych. Mleczarnia skupowała mleko z okolicznych wsi i prowadziła całość jego przetwórstwa. Na miejscu wytwarzano masło, twarogi oraz maślankę.

W 1938 roku mleczarnia w Dąbrowicach zawężyła swoją działalność, ograniczając ją do skupu mleka. Wiodącą działalność przejęła w tym czasie mleczarnia w Miłonicach.

W pierwszych latach powojennych w punkcie skupu mleka w Dąbrowicach prowadzono na małą skalę produkcję masła i maślanki. W tym czasie powstają kolejne punkty skupu mleka: w Augustopolu, Babach i Ostrówkach, które posiadają wystarczające pomieszczenia do prawidłowego odbioru, oceny i przechowywania mleka. Jednakże z powodu nieopłacalności, w drugiej połowie lat 90-tych, zostały one zlikwidowane.

Mleko odbierane jest od rolnika własnym transportem przez OSM w Krośniewicach i poddawane jest dalszemu przerobowi na miejscu.

Wśród dostawców mleka w gminie Dąbrowice, nie ma gospodarstw specjalizujących się wyłącznie w produkcji mleka. Obydwie zlewnie są przystosowane do aktualnych potrzeb odbioru mleka, są funkcjonalne i spełniają podstawowe wymagania techniczne odbioru mleka i są zgodne z wymaganymi warunkami sanitarno-epidemiologicznymi. Oprócz podstawowej działalności – skupu mleka, obydwie mleczarnie świadczą usługi dotyczące: sprzedaży pasz, wyspecjalizowanych mieszanek dla zwierząt oraz artykułów nabiałowych.

Przy każdym punkcie skupu mleka działa Społeczny Komitet Dostawców Mleka, który czuwa nad prawidłowością oceny i kwalifikowania mleka.

Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”

Spółdzielczość w Dąbrowicach datuje się jeszcze na lata przed 1930r.

Po kilku zmianach nazw, w 1947r, powstaje „Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska”, nazwa ta istnieje do dziś.

Do podstawowych form działalności spółdzielni należy obecnie:

1. Sprzedaż podstawowych materiałów budowlanych,
2. Działalność usługowo – produkcyjna (wyzierzawiona piekarnia) oraz zakład gastronomiczny „Bar Kujawianka”,
3. Usługi nieprzemysłowe – wypożyczanie artykułów gospodarstwa domowego i sprzętu budowlanego,
4. Usługi handlowe (detal).

Spółdzielnia posiada 4 sklepy i 2 dzierżawione w Babach i Augustopolu oraz „Bar Kujawianka” o 40 miejscach.

W obecnej sytuacji rynkowej, kiedy nastąpił duży rozwój sieci prywatnych placówek handlowych, posiadane powierzchnie magazynowo – sklepowe i biurowe są niewykorzystane przez spółdzielnię i są do wydzierżawienia. Spółdzielnia nie korzysta z kredytu bankowego, z uwagi na wysokie oprocentowanie. Ze względu na duże trudności finansowe i sytuację społeczno – gospodarczą kraju, nie przewiduje się w najbliższym okresie żadnych znaczących inwestycji. Spółdzielnia ogranicza się jedynie do bieżących remontów placówek handlowych i budynków gospodarczych.

Mimo osiąganych, zmiennych wyników finansowych, członkowie spółdzielni robią wszystko, by spółdzielnia nadal istniała i nie zaprzepaściła swej 50- letniej tradycji. Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Dąbrowicach jest instytucją, która dobrze służy mieszkańcom swojej gminy i której działalność jest nadal potrzebna.

Spółdzielnia Kółek Rolniczych.

Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Dąbrowicach powstała 1 maja 1973r. na bazie filii POM Kutno (Państwowy Ośrodek Maszynowy) oraz w wyniku przystąpienia Kółek Rolniczych działających w Dąbrowicach, Babach, Augustopolu i Mariopolu.

Od 1 stycznia 1974r. do SKR przystąpiła Międzykółkowa Baza Maszynowa w Ostrówkach.

Zgodnie z zasadami statutowymi Spółdzielnia Kółek Rolniczych jest bezpośrednio odpowiedzialna za wprowadzanie postępu technicznego w rolnictwie, za wdrażanie nowych form uprawy, a zwłaszcza kompleksowych form zagospodarowania ziemi.

Pomoc Społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowicach jest jednostką organizacyjną gminy Dąbrowice, utworzoną w celu realizacji zadań własnych i zleconych gminie z zakresu pomocy społecznej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Środki na powyższe zadania przekazywane są przez Wojewodę Łódzkiego w zakresie zadań zleconych oraz przez Radę Gminy Dąbrowice na zadania własne gminy.

Podstawowym celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, której nie są w stanie samodzielnie ich pokonać. Rodzaj, forma i wielkość świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

Ważną rzeczą jest, aby osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej współdziałały w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej.

Niekorzystna sytuacja na rynku pracy, nasilanie problemów społecznych powoduje, że w gminie Dąbrowice coraz większa ilość osób nie radzi sobie w zakresie zaspakajania podstawowych potrzeb bytowych oraz z rozwiązywaniem codziennych problemów. Stąd też co roku wzrasta nieznacznie liczba podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2005r. z różnych form pomocy skorzystały 133 rodziny, w których żyje 457 osób. Dane te pokazują, że co 6 rodzina w gminie wspierana jest przez pomoc społeczną.

Inną formą wspierania osób i rodzin dotkniętych różnymi dysfunkcjami, skierowaną głównie dla dzieci i młodzieży jest prowadzona przez Ośrodek od wielu lat akcja dożywiania dzieci szkolnych. W roku 2005 akcja ta prowadzona była w ramach Programu Rządowego „Posiłek dla potrzebujących”. Programem objęto ogółem 150 dzieci uczęszczających do różnych szkół oraz 43 osoby dorosłe, nie mające żadnego źródła utrzymania.

Działania w sferze zjawisk społecznych, będą podejmowane w odpowiedzi na faktyczne potrzeby i problemy mieszkańców gminy i będą realizowane na trzech poziomach:

1. profilaktyki, czyli zapobieganiu powstawaniu niekorzystnych zjawisk jako działania o charakterze priorytetowym,
2. pomocy doraźnej (ratownictwo), czyli świadczeniu natychmiastowej pomocy w sytuacjach kryzysowych,
3. długofalowych programów naprawczych zmierzających do rozwiązania lub przynajmniej zminimalizowania problemów społecznych i lokalnych.

Działania będą kierowane głównie ku środowiskom, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Do grup najbardziej zagrożonych zjawiskiem wykluczenia należy zaliczyć:

- dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych oraz wychowujących się poza rodziną,
- osoby bezrobotne, w tym w szczególności ci długotrwale oraz osoby pozostające poza rynkiem pracy,
- kobiety samotnie wychowujące dzieci,
- ofiary patologii życia rodzinnego,
- osoby o niskich kwalifikacjach,
- osoby żyjące w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych,
- osoby niepełnosprawne i przewlekłe chore,
- osoby chore psychicznie,
- osoby stare i samotne.

Głównym narzędziem stosowanym w celu dokonania pozytywnych zmian będzie praca socjalna rozumiana jako wszelkie działania typu prospołecznego, których celem jest podtrzymywanie, chronienie lub rozwijanie interesów jednostek, rodzin, grup i społeczności.

Celem podejmowanych działań będzie nie tylko łagodzenie skutków trudnej sytuacji, w jakiej znalazło się wiele rodzin na terenie gminy, ale również usuwanie przyczyn zaistniałej sytuacji oraz zapobieganie ich powstawaniu.

W tym znaczeniu działania z zakresu pracy socjalnej będą polegały na udzielaniu pomocy wszystkim tym, którzy nie posiadają środków do egzystencji godnej człowieka. Pomoc w uzyskaniu tych środków i osiągnięcia możliwie najwyższego stopnia samodzielności odnoszą się do ostatecznych celów pracy socjalnej, czyli umożliwienia kierowania własnym postępowaniem oraz niezależności od innych w procesie zabezpieczenia warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji godnej człowieka, a w rezultacie osiągnięcia przez jednostkę, szacunku dla samego siebie i poczucia własnej wartości.

V. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, WALORYZACJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

V.1. Uwagi ogólne

Przepisy szczególne dotyczące ochrony przyrody zawarte są w przepisach szczególnych. Cele ochrony przyrody to utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, zachowanie dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin i zwierząt wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony.

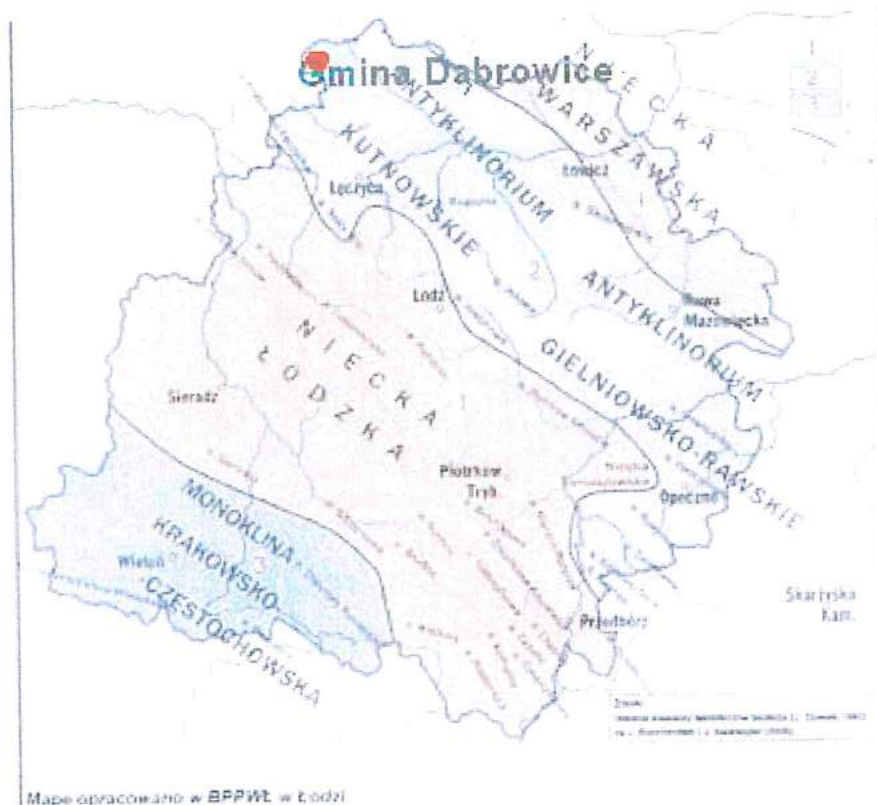
Podstawą społecznego i gospodarczego rozwoju gminy jest zachowanie przyrodniczych podstaw rozwoju. Przyrodnicze uwarunkowania zawsze odgrywały istotną rolę w kształtowaniu układów przestrzennych gminy. Gospodarowanie zasobami naturalnymi, ich ochrona powinno zapewnić zaspokojenie potrzeb ludzkich obecnych i przyszłych pokoleń bez stwarzania konfliktów ekologicznych i społecznych.

Dokonujące się procesy urbanistyczne wywierają ogromny (nie zawsze korzystny) wpływ na środowisko. Przy złożoności procesów zachodzących w środowisku naturalnym należy odpowiedzieć na pytanie jakie są walory środowiska gminy Dąbrowice, jakie i gdzie występują naruszenia stanu środowiska, a więc jakie główne problemy dotyczące omawianej problematyki występują w gminie.

V.2. Budowa geologiczna, tektonika, rzeźba terenu i warunki klimatyczne

♦ Budowa geologiczna

Gmina Dąbrowice leży w obrębie Antyklinorium Kujawskiego, zwanego odcinkiem kutnowskim.

(1-niecki, 2-masywy, 3-monoklina, 4-granice dużych jednostek tektonicznych)

Lokalizacja gminy Dąbrowice na tle jednostek tektonicznych

Podłoże mezozoiczne stanowią wapienie, wapienie gąbkowe i krzemieniste oraz dolomity jury górnej. Strop tych utworów nawiercono na głębokości od ok. 60,0 do 110,0 m p.p.t.

Utwory trzeciorzędu, stwierdzone w podłożu na całym terenie gminy, budują miocenne piaski oraz ropy i mułki z wkładkami węgla brunatnego oraz lokalnie piaski i ropy plocenu. Głębokość stropu tych utworów wynosi od około 30,0 m do 70,0 m p.p.t.

Wśród utworów czwartorzędowych należy wyróżnić 3 poziomy glin zwałowych, przedzielonych serami piaszczysto-żwirowymi.

Strop czwartorzędu głównie zbudowany jest z glin Stadiału Warty, a tylko w niewielkim fragmencie południowo-wschodniej części występują piaski i żwiry wodnolodowcowe.

♦ **Klimat**

Warunki klimatyczne gminy Dąbrowice zbliżone są do średnich warunków klimatycznych panujących na Niżu Polskim.

Obszar gminy leży w strefie małych opadów atmosferycznych – poniżej 550 mm. Rezultatem tego jest tendencja do stepowienia, które pojawia się na terenach, gdzie opady są mniejsze niż 500 mm. Na terenach tych występuje bardzo duże parowanie, dorównujące prawie wielkości opadów.

Przymrozki wiosenne przypadają około połowy kwietnia, a ogólna liczba dni z przymrozkami wynosi około 100 – 110. Dni mroźnych notuje się przeciętnie około 30-35, a dni bardzo mroźnych od 3 do 4. Okres wegetacji trwa około 170-180 dni.

Na warunki klimatyczne gminy Dąbrowice mają wpływ stosunki wodne całego obszaru. Płytkie zaleganie wód sprzyja nawilgoceniu warstw powierzchniowych i prowadzi do dużej wilgotności względnej powietrza. Również wyższe położenie miejscowości Dąbrowice nie jest też bez znaczenia i decyduje o intensywnym przewietrzaniu wsi. Na proces ten ma również wpływ małe rozczłonkowanie terenu i brak lasów.

Na terenie gminy dominują wiatry zachodnie z odchyleniem na północ i południe.

Latem przeważają wiatry północno – zachodnie; zimą natomiast południowo – zachodnie. Przeważająca część gminy charakteryzuje się dobrymi warunkami nasłonecznienia terenu.

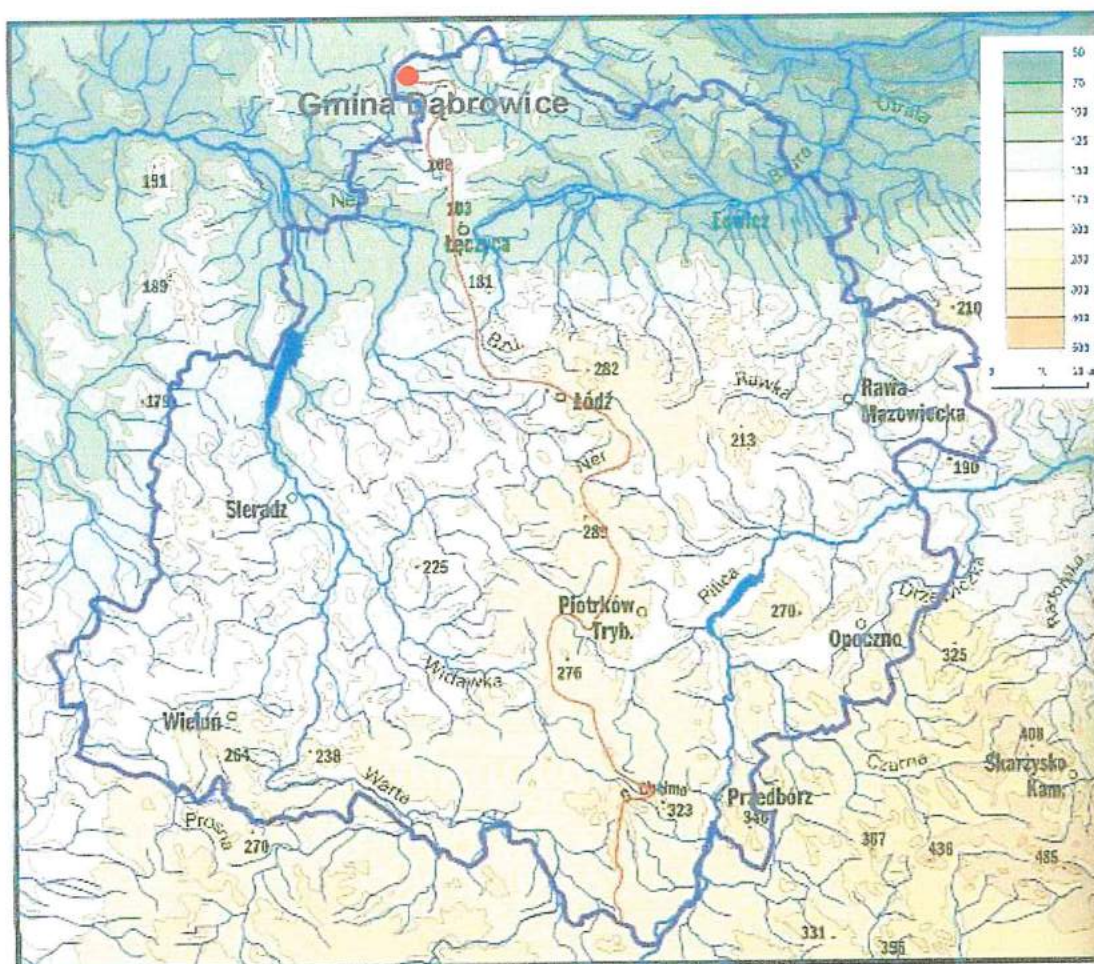
Warunki klimatyczne i glebowe sprzyjają intensywnej uprawie i produkcji roślin.

V.3. Wody powierzchniowe i podziemne

♦ **wody powierzchniowe**

Współczesna sieć hydrograficzna woj. łódzkiego (a więc i gminy Dąbrowice) jest konsekwencją plejstoceńskich procesów ukształtowania rzeźby terenu, a po części również odzwierciedleniem predyspozycji mezozoicznego podłoża.

Sieć hydrograficzna woj. łódzkiego charakteryzuje się przewagą rzek małych oraz cieków, z których część jest okresowo sucha.

Ukształtowanie powierzchni (m n.p.m.) i sieć rzeczna

Przez teren gminy przebiega główny dział wodny pomiędzy Wisłą i Odrą.

W dorzeczu Wisły, do którego cieki terenu gminy nawiązują poprzez Ochnię i Bzurę, leży północna, centralna, wschodnia i południowo – wschodnia część gminy.

Do dorzecza Odry, nawiązująca do niej poprzez rzekę Noteć, należy zachodnia część gminy.

W dorzeczu Odry, teren jest odwadniany przez rzekę Rgilewkę i jej bezimienne dopływy, natomiast w dorzeczu Wisły – przez dopływy Ochni wpadającej do Bzury.

Prawostronnym dopływem Ochni na terenie gminy Dąbrowice jest rzeka Miłonka uchodząca na 20,8 km biegu do Ochni w pobliżu granicy administracyjnej gminy

Kutno z gminą Krośnice. Całkowita jej długość wynosi 21,2 km, zaś powierzchnia jej dorzecza wynosi 112,6 km²

Na terenie gminy brak jest zbiorników retencyjnych umożliwiających magazynowanie wody.

Regulacja rzek i budowa urządzeń wodnych są zadaniem priorytetowym dla gminy, zapewniającym uregulowanie stosunków wodnych.

Okolo 5 km na północ od wsi Dąbrowice przebiega południowa granica występowania nieck jeziornych na terenie Polski. Na południe od tej granicy, nie spotyka się już jezior pochodzenia lodowcowego. W związku z tą granicą, na północ od wsi Dąbrowice występują jeszcze jeziora rynnowe pod Chodczem, Przedczem oraz Lubieniem.

Jeziora te mogą stanowić naturalne tereny wypoczynkowe dla mieszkańców gminy Dąbrowice.

♦ **Wody podziemne**

W rejonie gminy Dąbrowice istnieją trzy piętra wodonośne: górnójurajskie, trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

Piętro górnójurajskie jest związane z wapieniami jury górnej. Poziom ten ujęty został do eksploatacji otworem studziennym w Dąbrowicach.

Trzeciorzędowe piętro wodonośne jest związane z piaskami miocenu i pliocenu. Wraz z utworami jury górnej tworzą wspólny poziom wodonośny.

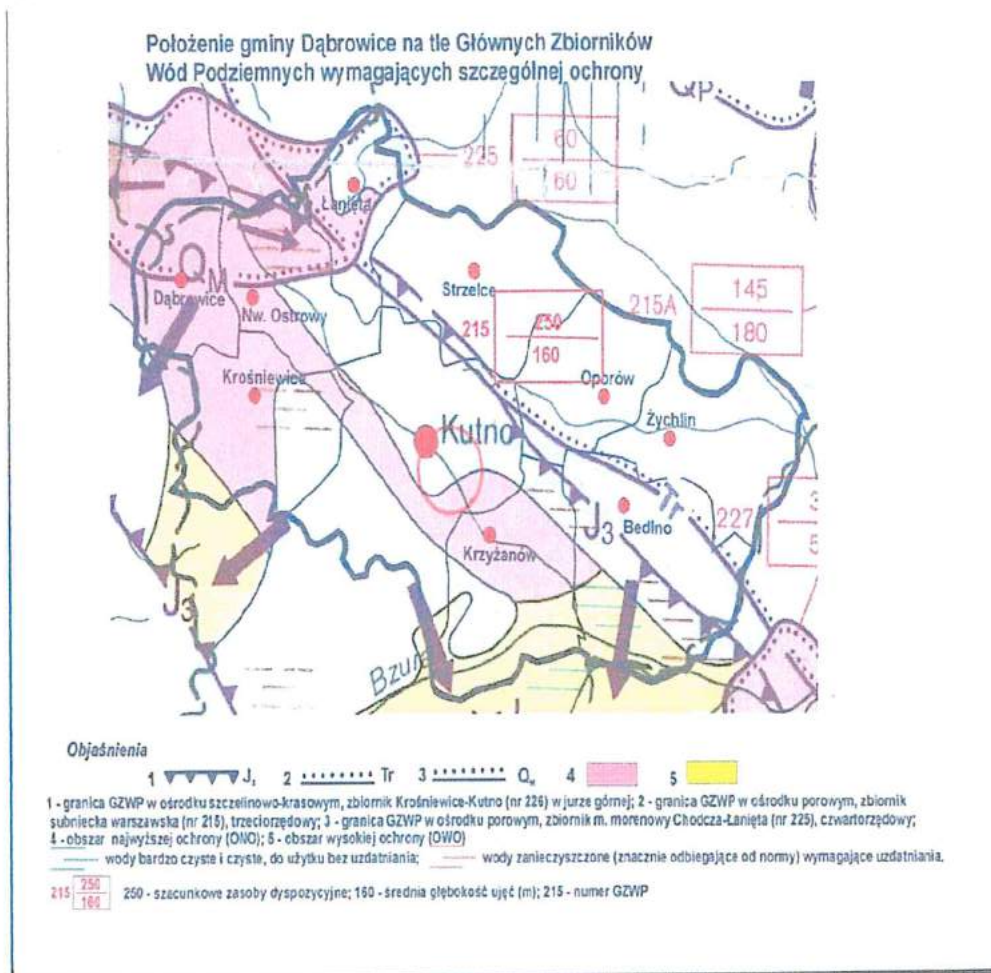
Wg otworów archiwalnych trzeciorzędu i jury zostało nawiercone na głębokości ok. 40 – 70 m p.p.t. (trzeciorząd) i ok. 120 m p.p.t. (jura) zwierciadło wody stabilizujące się na głębokości ok. 10,0 – 14,0 m p.p.t. (trzeciorząd) i ok. 12,0 m p.p.t. (jura górna).

Czwartorzędowe piętro wodonośne występuje w postaci jednej lub trzech warstw wodonośnych związanych z piaskami przypowierzchniowymi nadglinowymi lub śródglinowymi.

Piętro to charakteryzuje się zarówno swobodnym jak i napiętym zwierciadłem wody kształtującym się na głębokościach

- zwierciadło swobodne na głębokości 1,0-5,0 m p.p.t.,
- zwierciadło napięte na głębokości 9,0 – 12,0 m p.p.t.

W północnej części gminy Dąbrowice czwartorzędowy poziom wodonośny należy do zbiornika m – morenowego Chodcza – Łanięta (GZWP) nr 225 i w obrębie gminy w całości jest objęty obszarem najwyższej ochrony (ONO).

GZWP nr 226 – zbiornik Krośniewice – Kutno, w ośrodku szczelinowo-krasowym, w jurze górnej (J 3)
GZWP nr 225 – zbiornik Chodcza- Łanięta, w ośrodku porowym, czwartorzędowy –morenowy (m)

Źródło: Inwentaryzacja złóż kopalin, punktów eksploatacji i składowisk odpadów z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska gminy Dąbrowice; Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi. Stan na dzień 31.12.2003 r.

Teren całej gminy Dąbrowice objęty jest obszarem najwyższej ochrony (ONO).

Obszar najwyższej ochrony GZWP ONO

Obszary wymagające najwyższego stopnia ochrony, wyznaczone na podstawie oceny potencjalnego zagrożenia wód w GZWP. Zwykle ONO obejmuje obszary zasilania izolowanych zbiorników wody wysokiej jakości lub też obszary najbardziej istotne (krytyczne) dla ochrony pozostałych typów GZWP. ONO obejmuje zwykle 10-30 % powierzchni GZWP.

Na tych obszarach stosowane muszą być specjalne nakazy i zakazy (przepisy prawne) w zakresie zagospodarowania przestrzennego

Obszar zasilania zbiornika lub poziomu wód podziemnych, w którym podejmuje się działania zmierzające do powstrzymania postępującej degradacji wód podziemnych. Obszary ochronne ustanawia się w nawiązaniu do innych działań gospodarczych w ramach planów zagospodarowania przestrzennego. Kryteria wyznaczania obszarów ochronnych winny się opierać na zasadach wynikających ze specyfiki budowy geologicznej i warunków hydrodynamicznych. Za główne kryterium uważa się czas migracji wody i zanieczyszczeń z powierzchni do zbiornika. Dla zbiorników proponuje się tworzenie obszarów wysokiej (OWO) i najwyższej ochrony (ONO).

Obszar poddany zakazom, nakazom i ograniczeniom w zakresie użytkowania gruntów i korzystania z wody, obejmujący ujęcie wody, źródło lub jego część oraz grunty do nich przyległe. Strefy ochronne dzieli się na: teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej (wewnętrznej - biologicznej, zewnętrznej - chemicznej i ilościowej). Ustanawia się je dla ujęć i źródeł wody służących do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych. Mogą być ustanawiane także dla ujęcia i źródeł wód służących do innych celów, jeśli wymaga tego interes użytkownika lub względy społeczne. Wyznacza się je na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej obszaru zasobowego ujęcia.

Dla gminy Dąbrowice mają znaczenie dwa czwartorzędowe poziomy wodonośne;

- I poziom najpłytszy, 2,0-3,0 m w piaskach, glinach lub przewarstwieniach piasków w stropie silnie spiaszczonej partii glin;